

IN EPIST. AD THESSAL. 501

eripuit nos ab ira ueniente.) Sic peragrasse dicunt famam introitus sui & conuersationis eorum cum prædicatione Euangelij, ut nõ esset necesse ea dicere. Superfluum est fari, quæ nota sunt: Ad omnes enim in circuitu peruenerat, ira ut & annuntiarent cæteris, qua deuotione susceperant apostolos. Et quia ad omnia quæ audierat ab eis, fuerant promptiores, relinquentes deos mortuos: expectarent autem Christum de cælis, quem humanæ salutis causa mortuum audierant, & resurrexisset de uicta morte, & cum carne assumptum in cælos, ministra nube ad confusionem prudentium mundi, qui consideratione habita mûdanorum, carnis naturam, quæ grauis est, putant non posse fieri ut sustollatur in cælos. Hoc effectu fit spiritus sancti, ut erubescant terrigenæ prudentes.

CAPVT II.

**I**PSI enim scitis fratres introitum nostrum ad uos, quia non inanis fuit, sed ante passi, & contumeliji afflicti, sicut scitis in Philippis ex certa libertate ausi sumus in deo nostro loquedo ad uos Euangelium dei in magno certamine.) Hanc pressuram quam nunc memorat, passus est in Philippis, cum Sylea propter spiritum Pythonem, quem a puella eiecerat, quod iam suo loco dictum est. Cui pressuræ non cessit, sed fortior inuentus est, dum audet prædicare, nec loqui timet, spe utique promissi præmij, ut & hi securi essent in persecutionibus, gaudentes propter futuram mercedem. Signum ergo deuoti & fidelis prædicatoris hoc dicit esse, si in pressura loqui uerbum dei nõ timeat, inane illum significans, qui terrore presente formidinem patitur prædicandi: Qui enim securus est de promissa spe, non cedit ut coronetur. ¶ Nam exhortatio nostra nõ ex fallacia neq; ex immûdicia, neq; in dolo, sed sicut probati sumus a deo, ut crederetur nobis Euangelium, ita loquimur, non ut hominibus placentes, sed deo, & qui probat corda nostra.) Hoc propter pseudoapostolos dicit, qui dolo & fallacia prædicabant non missi, ut

circūuenirent gentes ad seruiendum legi factorum. **Iste** autem electum se & missum prædicare multis probat rebus, quia & in pressuris fortior inuentus est, & in conuersatione irreprehensibilis, ut nihil esset in hoc quod minus deo uideretur dignum prosequentibus signis. **Quidam** enim quæstus causa **Christum** prædicabant fauori hominū seruientes: quia & in arguendo remissiores erāt quippe cum nec autoritas esset: & in tribulatione infirmi, quia non ex corde, sed in fallacia erat sermo eorum. **Omnis** enim qui aliquid sine spe agit, orta tribulatione succumbit. **¶** Nec enim unquam in uerbo adulationis conuersati sumus sicut scitis, nec in occasione auariciæ, deus testis est. Nunc aperit quod supra significauit, cum dicit: Non in occasione auaritiæ, deum dans testem, quia istud ex corde faciebat, non hypocrisis, quasi contemnēs pauca, ut forte plura offerentur. **Vnde** & ipsos conuenit scientes ac probantes quia nulli fuerat adularus. **Pseudo** enim apostoli formā auariciæ dari sibi optabant, ut ipsa occasione, dum ueros apostolos omnia illata uidēt accipere, possint ipsi sine inuidia simpliciores homines deprecari. **¶** Nec quærentes ex hominibus gloriam, neque a uobis, neque ab alijs, cum possemus honori esse, ut Christi apostoli. In tantum grauat pseudoapostolorū causam, ut se abnuere dicat, cum liceret illi obsequia requirere, ad comprimendos eos, quibus nec facultas erat, nec pudor, & tamen honorem sibi poscebant, se enim potius quàm dei doctrinam commendari uolebant. **Apostolus** autem qui gloriam non ad præfens, sed in futuro requirerebat, se humilem faciebat, ut dei prædicatio exaltaretur. **¶** Sed fuimus paruuli in medio uestrum, tanquam si nutrix toueat filios suos, ita desiderantes uos cupimus impartiri uobis, non solum Euangelium dei, sed etiam animas nostras, quia charissimi nobis facti estis. **Tantum** affectū habere se circa illos ostēdit, quē quia uerus est, nō uerbis magis quam rebus probatum uult uideri: potest enim in uerbis latere fallacia, ut his exhortationibus prouocati, omnem sensum suum in dilectione haberent.

berent apostoli. ¶ Meministis enim fratres laborem no-  
strum & fatigationem, nocte & die operantes ad hoc, ne  
quem uestrum grauaremus.) Hoc est quod dicit in A-  
ctis apostolorū: Omnia, inquit, quæ mihi & his qui sunt  
mecum, fuerunt necessaria, laborauerūt manus istæ. Vn-  
de & in alia epistola, dicit: Qui non laborat, nec mandu-  
cet. Et hoc contra pseudoapostolos, qui ut ociosi mandu-  
carent, prædicatores se fingebant esse. Vt ergo exemplū  
daret quemadmodum gubernanda sit uita Christiana,  
& simulatores proderet, labori insistebat humano, offu-  
scās pseudoapostolos, propterea quia qui labori insistūt  
à malis cogitationibus declinant, occupantes animum  
suum & à periculis prohibentes. ¶ Prædicauimus uobis  
Euangelium dei, uos testes estis & deus quā sanctè &  
iuste & sine querela uobis qui creditis facti sumus sicut  
scitis, quomodo unumquemque uestrum ut pater filios ob-  
secrantes uos & consolantes ad hoc, ut ambuletis digne  
deo, qui uocat uos in suum regnum & gloriam.) Mani-  
festa sunt hæc. Cōmonet em̄ illos quō crediderint se præ-  
dicantem, & qualem eū fuerint experti, & quæ præcepta  
dederit eis, ut digni fierent deo, qui illos uocauit de ter-  
ris ad cælos, ut exuscitet læticiam illorum. ¶ Ideoq; &  
nos gratias agimus deo sine intermissione, quod cum ac-  
cepissetis à nobis uerbū auditis dei, suscepistis nō ut uer-  
bum hominum, sed sicut est uere uerbū dei, quod & ope-  
ratur in uobis qui credidistis.) Deo gratias referunt, q̄  
aperuit sensus illorum ad recipiendum Euangelium su-  
um. Gloria enim prædicantium est, quando audientes fa-  
cile credūt. Tāta em̄ deuotiōe receperūt uerbū ut, p̄barēt  
se intellexisse dei esse doctrinā. ¶ Vos em̄ fratres imitato-  
res facti estis Ecclesiæ dei, quæ sunt in Iudæa, quæ sunt in  
Christo Iesu, quia eadem passi estis & uos à cōtribulibus  
uestris, sicut & ipsi à Iudæis, qui & dominum intereme-  
runt Iesum, & prophetas, & nos persecuti sunt, & deo nō  
placuerunt, & omnibus hominibus aduersantur, prohib-  
entes nos gentibus loqui ut saluentur, ad hoc ut supplē-  
ant peccata sua semp, sed præuenit ira dei super eos usq;

ad finem.) De impietate atq; crudelitate queritur diffidentium Iudæorum, qui non solum suæ salutis inimici sunt, uerumetiam aliorum prohibentes ne credant, & salui fiant, ab initio parricide: uel domino enim communi parcere debuerant, qui conseruis & propositis suis nõ pepercerunt, ut repleantur peccata eorum intantum, ne aliquando misericordiam consequi mereantur. Ideo **Thessalonicenses** à ciuibus suis eadem passos dicit, imitatos patiētiam sanctorum, & domini nostri Iesu Christi, cuius sceleries autores inducit Iudæos, ut & quanta gloria digni sint qui pro nomine domini patiuntur, & quæ ultio infestis & infidis præparata sit, dinoscatur. **Nos autem fratres desolati à uobis ad tempus horæ, facie nõ corde, abundantius festinauimus faciem uestram uidere in multo desiderio. Quapropter uoluim⁹ uenire ad uos, ego quidem Paulus & semel & iterum, sed impediuit nos Satan⁹.** Non animo, sed corpore diuulsos se dicit ab eis. **Charitas enim non diuiditur nec separatur, sed propter maiorem instructionem etiam faciem eorum cupere se dicunt uidere.** In rebus enim diuinis deficiunt articuli comprehendere, quæ possunt dici. **Nec enim sufficit dies stilo his, quæ una hora possunt depromi, ut non dicam quædam esse mystica religionis nostræ, propter carnales sensus ne scandalum patiantur, facile publicari nõ debeant: quia non omnibus dicenda sunt omnia, sed pro uniuersuiusque captu moderanda sunt dicta, aliter rudibus, aliter fundatis.** Idcirco præsentia corporis requiritur, quia sic perficitur ueritas charitatis. **Quàmuis enim charitas nõ diuidatur, desiderium tamen facit absentia corporis.** Deniq; osculis & amplexibus animorum expletur uoluntas. **Cui rei impedimento asserit fuisse Satanā, qui etiam apostolis obuias manus tēdebat, ne ueritatis ratio hominibus panderetur.** **Accendebat enim perfidorum mentes, ut eos uerberibus ac uinculis detinerēt, ne loquerentur uerbum dei.** **Dixerunt enim maiores Iudæorum apostolis: Nõne præcipientes denunciauimus uobis, ne loqueremini in nomine Iesu ulli hominum? Sed**  
**quia**